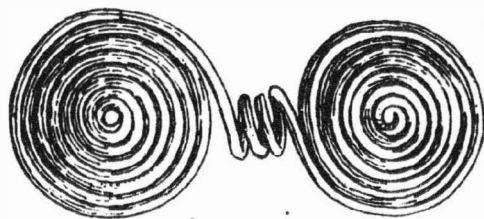

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
POBOČKA V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1965

BRNO 1966

Výzkum keltského sídliště ve Velkých Hostěrádkách

Karel L u d i k o v s k ý

Uvolněním dalších ploch půdy od dlouholetých osevů bylo možno v letošní výzkumné sezoně odkrýt sídlištní objekty v nejnižší části svahového terénu. V nevelké vzdálenosti od potoka se nacházelo celkem 6 laténských polozemnic, 2 menší kruhové halštatské jamky a rozsáhlý výrobní objekt z téhož období, sestávající ze 2 do sebe vkliněných kruhových jam tvořících osmičkovitý půdorys. Do červena vypálené (zčásti přepálené) sutě mazanice s otisky dřev, značné množství strusky s vysokým obsahem železa atd. ukazují na funkci stavby spojenou s tavením železné rudy. Půdorysně však pece zachyceny nebyly; nacházely se nepochybně v těsné blízkosti, avšak mimo zahlobené části stavby a zničeny agrikulturními pracemi. Z polozemnic laténských jsou zajímavé zvláště stavby č. 22 a 23, které jsou o 90° potočeny oproti běžné orientaci keltských staveb, mají zvláštní tvar, menší rozměry a jiné znaky souvisící nepochybně s funkcí řemeslnou. Pozoruhodná je též stavba č. 21, která má "dvojitý" půdorys (obrys dvou pravouhlých jam v jedné linii s předsunutím jedné před druhou při zachování hladiny dna): jedna část sloužila jako výrobní nebo obytné centrum, druhá zastávala funkci skladiště.

Letošní výzkum upřesňuje rozsah sídliště a jeho vnitřní strukturu, poměr výrobních a skladištních staveb oproti obytným atd. a doplňuje i po stránce materiálové (především keramickým obsahem) jeho kulturní obraz.

Grabung der keltischen Siedlung in Velké Hostěrádky. Nach Freigabe weiterer Bodenflächen von langjähriger Feldbebauung war es in der heurigen Grabungssaison möglich, Siedlungsobjekte im niedrigsten Teil des Abhanges abzudecken. Unweit des Baches befanden sich insgesamt 6 latènezeitliche Erdhütten, kleinere kreisförmige hallstattzeitliche Gruben und eine umfangreiche "Werkstätte" aus demselben Zeitabschnitt, die aus 2 ineinander gekeilten kreisförmigen Gruben besteht und einen achterförmigen Grundriss hatte. Der rot durchgebrannte (teilweise verbrannte) Lehmwurfhaufen mit Holzabdrücken, die ziemliche Menge an Schlacke mit hohem Eisengehalt usw., weisen auf die Funktion des Baues hin, der mit dem Schmelzen des Eisenerzes zusammenhing. Grundrisse von Ofen sind jedoch nicht gefunden worden; sie befanden sich zweifellos in nächster Nähe, allerdings ausserhalb des eingetieften Bauteiles und wurden bei landwirtschaftlichen Arbeiten vernichtet. Von den latènezeitlichen Erdhütten sind besonders die Bauten Nr. 22 und 23 interessant, die von der üblichen Orientierung keltischer Bauten um 90° abweichen. Sie haben eine besondere Form, kleinere Ausmasse u.a. - Merkmale, die ohne Zweifel von einer handwerklichen Funktion zeugen. Bemerkenswert ist auch Bau Nr. 21, der einen "zweifachen" Grundriss hat (Konturen von zwei rechtwinkligen Gruben in einer Linie, mit Verschiebung der einen vor die andere, wobei das Bodenniveau das gleiche ist): ein Teil diente als Produktions- oder Wohnzentrum, der zweite als Lagerraum.

Die heurige Grabung präzisiert den Umfang der Siedlung und ihre innere Struktur, das Verhältnis der Produktions- und Lagerraubauten gegenüber den Wohnbauten usw. und ergänzt auch in materieller Hinsicht (vor allem durch den keramischen Inhalt) ihr Kulturbild.

Výzkum keltského oppida Starého Hradiska v roce 1965

Jiří M e d u n a

Tab.34,35

Výzkum keltského oppida Starého Hradiska (obec Malé Hradisko, okr. Prostějov) proběhl v roce 1965 v době od konce května do poloviny září. Soustředil se opět na předhradí a navázal na plochu prokopanou tu v roce 1964. Odkryto bylo 2000 m² a výzkum přinesl řadu pozoruhodných zjištění.

Nejdůležitějším poznatkem z výzkumné kampaně v r. 1965 je objev cesty, široké 5-6 m s vymezené žlábků, jež jsou pozůstatkem oplocení jednotlivých usedlostí, tzv. dvorců. Cesta, zachycená v délce 50 m, byla zpevněna kamením. Na podloží byly naskládány velké kameny kulmaké droby v jedné až třech vrstvách nad sebou a mezery mezi nimi vysypány hlinou a břídlíkatým štěrkem. Není to tedy dláždění v dnešním slova smyslu, nýbrž jen zpevnění podkladu cesty, aby se kola vozů za vlhkého počasí nebořila do bláta. Kameny zpevněná část cesty mohla být sledována v délce 25 m v místech, kde ornice a pod ní ležící kulturní vrstva byly dostatečně hluboké. V další části, tam kde terén začíná stoupat a podloží je místy jen pod 20-15 cm silnou vrstvou ornice se už kameny nedochovaly, poněvadž byly vyorávány a odnášeny z polí. Průběh cesty však lze i tu bezpečně sledovat podle plotních žlábků. Její směr na prokopané ploše byl téměř přesně od západu k východu s nepatrnou úchylnou ke směru severozápad - jihovýchod. Ždá se, že vedle od vnějšího valu k bráně ve valu oddělujícím předhradí od výše položeného vlastního hradiště. Z cesty odbočovaly dvě užší uličky, z nichž jedna vedla k severozápadu a druhá k jihu. Byly-li zpevněny kamením i povrch těchto uliček není možno říci, protože jejich části byly zachyceny v místech, kde už kamení bylo odstraněno i ze široké cesty.

Uličky a cesta od sebe oddělovaly jednotlivé usedlosti, které na zkoumané části oppida mají charakter samostatných hospodářských jednotek (dvorců) ohraničených ploty. Oplocení bylo dřevěné a jeho základy byly svislé kůly, spojené navzájem asi pletivem z prutů. V části jednoho ze žlábků bylo možno pozorovat, že svislé kůly byly od sebe vzdáleny asi 1 m. Dopusud se nám podařilo zachytit části čtyř dvorců, žádný z nich však nebyl prokópán úplně, takže si zatím není možné učinit přesnou představu o jejich rozloze a vnitřním členění. Jisté zatím je, že plošná rozloha dvorců byla poměrně velká a že byly zastavěny objekty dvo-

P ř e h l e d v ý z k u m ů 1965

Vydává: Archeologický ústav ČSAV, pobočka v Brně,
Sádky osvobození 17/19.

Odpovědný redaktor: Prof. dr. Josef Poulík, DrSc

Redaktoři: Dr. A. Medunová, Dr. J. Ondráček, Dr. I. Peškař,
Dr. J. Říhový.

Překlady: Dr. R. Tichý a E. Tichá

Kresby: J. Jaša

Na titulní stránce: Bronzová ozdoba z hromadného nálezu z Loštic

Vydáno jako rukopis - 400 kusů - neprodejné.